

Membres corresponents

Jordi Joaquim Costa i Costa

(4.6.1939 - 22.2.2018)

Nascut l'any 1939 a Perpinyà, de pares empordanesos (Port de la Selva), Jordi Joaquim Costa i Costa va ser professor de secundària de castellà i de català durant disset anys abans d'accedir a l'ensenyament superior. Durant aquells anys es va comprometre a fer avançar les classes de català que llavors s'estaven enllentint en el marc francès de l'educació. Per això, de disset anys, dotze varen ser compartits entre la docència en castellà i en català.

El 1982 va ingressar a la Universitat de Perpinyà, en la qual participà igualment en la creació i la constitució del Departament d'Estudis Catalans i on va adquirir una sòlida experiència en camps variats, en assignatures tradicionals (traducció oral espontània, estudi de llengua econòmica, utilització de mètodes estadístics en lingüística i literatura). Unes activitats i unes pràctiques universitàries que va ajudar a fundar a l'Institut Franco-Català Transfronterer, nova denominació del Departament d'Estudis Catalans. Això li va permetre fer de tutor d'estudiants tant en nombroses tesines com en doctorats, d'entre els més destacats en l'àmbit lingüístic d'aquests anys (Tirach, Escudero, Peytaví), alhora que va intervenir en la formació de mestres i professors de secundària.

El 1990 va obtenir la plaça de professor titular (*maître de conférences*) abans d'ascendir a la càtedra un any i mig després (octubre de 1991), la primera càtedra de català creada a l'estat francès per la secció 73 (Secció de Llengües Regionals) del Consell Nacional d'Universitats. Va ocupar càrrecs superiors en el sistema universitari francès: responsable de formació doctoral (1991-1998), president d'oposicions per a professors de llengua catalana (1996-2000). Jubilat el 2000, passà a ser catedràtic honorari de la Universitat de Perpinyà.

En el camp de la investigació, Jordi Joaquim Costa es va doctorar l'any 1981 amb un estudi dialectològic sobre els confins catalanooccitans (609 pobles estudiats) fet a partir de la documentació de l'enquesta Sacaze (1887). D'aquest treball va sorgir un primer atlas lingüístic (1986), obra de precisió i de minúcia, que apuntava una doble perspectiva sincrònica i diacrònica. Més endavant va desenvolupar noves orientacions de recerca i, en particular, l'onomàstica. Va escorcollar i analitzar els censos de població dels segles XIX i XX de la Catalunya del Nord, cosa que li va permetre integrar-se al programa PatRom. D'aquesta nova línia d'investigació va produir els dos repertoris-atles patronímics dels Pirineus Orientals (RAPPO1 del segle XIX, 1994, i RAPPO2, dels segles XIX-XX, 2000). Això va facilitar l'expedició del gènere en el domini nord-català enllaçant justament antroponímia, demografia i història. Una de les millors il·lustracions va ser l'èxit del XXè Col·loqui de la Societat d'Onomàstica, el 1997, a Perpinyà, que va poder ensenyar l'interès despertat pel tema en aquelles terres del nord-català.

D'altra banda, Jordi Joaquim Costa va escriure contribucions valuoses en dominis de predilecció, com ara el domini marítim des del caire literari o onomàstic, tant al Rosselló com a l'Empordà. Uns dominis d'investigació que continuà conreant entre Sant Esteve del Monestir i el Port de la Selva. Va ser per a mi un honor treballar amb ell, al costat seu, d'aprendre'n el rigor i el qüestionament científics constants, al mateix temps que es mereix el reconeixement personal per la disponibilitat i l'amabilitat que em va atorgar. El trobarem a faltar.

Text llegit pel senyor Joan Peytaví Deixona en el Ple del dia 8 de març de 2018